

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПОДИГАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ПАРКОВИ

- ИЗБОРНА -

III ГОДИНА

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА

Техничар за хорџикулџура



Скопје, 2007 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПОДИГАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ПАРКОВИ

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: техничар за хортикултура

1.2.2. Струка: земјоделско - ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Трета

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Изборен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот *Подигање и одржување на паркови - изборна програма* ученикот стекнува знаења и вештини и се оспособува:

- да ги познава стиловите на озеленување;
- да го опишува уредувањето на природни, селски и водени градини;
- да прави разлика меѓу прстест, радијален, мозаичен, линиски и комбиниран систем на зеленила;
- да ги разликуваат главните од споредните елементи во паркот;
- да ги опишува споредните елементи: патеки, алпиниуми, перголи и видиковци, вода, ограда, балкони, струја во градините и сл.;
- да го познава процесот на хортикултурно проектирање;
- да изработува планови за хортикултурно проектирање;
- да ги објаснува другите видови покривки на површината на почвата освен треви;
- да ги познава украсните треви при подигање на тревници;
- да изработи календар на работните задачи во парковите во текот на една календарска година.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на наставните содржини, односно за постигнување на поставените цели по предметот *Подигање и одржување на паркови - изборна програма* потребно е ученикот да поседува претходни знаења од наставните предмети: биологија, хемија, ботаника со систематика, педологија, методи на размножување и селекција, земјоделска техника и практична настава од втора година, како и основи на земјоделие со ветеринарство од прва година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Бр. на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	10	<i>Ученикој:</i> <ul style="list-style-type: none">- да ја сфаќа потребата и значењето на зелените површини;- да ги објаснува стиловите во озеленувањето, нивните предности и недостатоци;- да ги разликува карактеристиките на парковите низ вековите;- да ги класифицира зелените површини во урбанизиран простор;- да го познава животниот простор во градината;- да ги опишува градините на куќи во низа;- да ги објаснува карактеристиките на природни и селски градини;- да креира водени градини.	<ul style="list-style-type: none">- Презентирање на слики, цртежи и графофолии;- организирање на посета на ботанички градини;- организирање на посета на градски паркови.	<ul style="list-style-type: none">- Практична настава

2. ТИПОВИ, ЕЛЕМЕНТИ И ФАКТОРИ ЗА ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	10	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава системите на зеленила: прстест, радијален, мозаичен, линиски и комбиниран систем на зеленила; - да ги дефинира зелените површини за јавно и ограничено користење; - да ги дефинира зелените површини со специјална намена. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - организирање на посета на ботанички градини. 	<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава
3. ПРОЕКТИРАЊЕ НА ПАРКОВИ	12	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува процесот на проектирањето; - да ги анализира елементите за проектирање; - да изнаоѓа решенија при процесот на проектирање; - да финализира идејни решенија за проектирање на паркови; - да ја објаснува улогата на проектантот во фазата на изведување на проектот. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на хербаризирани и свежи листови; - организирање на посета на паркови. 	<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава
4. ЕЛЕМЕНТИ НА ЗЕЛЕНИТЕ ПОВРШИНИ ВО ДВОРНОТО МЕСТО	16	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги разликува главните од споредните елементи во паркот; - да ги опишува основните одлики на главните елементи на парковите; - да ги опишува споредните елементи: патеки; алпиниуми, перголи и видиковци, вода, ограда, балкони, струја во градините и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на хербаризирани и свежи листови; - организирање на посета на ботанички градини. 	<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава

5. ВИДОВИ РАСТЕНИЈА И НИВНАТА ЗАСТАПЕНОСТ ВО ПАРКОВИТЕ	14	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава постапките за подигање на тревници; - да ги елиминира проблемите кои се појавуваат при подигање и одржување на тревниците; - да ги познава другите видови покривачи на површината на почвата освен треви; - да ги познава украсните треви за подигање на тревници; - да ги опишува папратите; - да ги опишува водните растенија. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на свежи материјали; - организирање на посета на ботанички градини. 	<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава
6. ЦВЕТНО-ДЕКОРАТИВНИ РАСТЕНИЈА ВО ПАРКОВИТЕ	10	<ul style="list-style-type: none"> - Да го познава користењето на цвеќето во градината; - да го објаснува декорирањето на градините со едногодишни цветни трајници; - да го објаснува декорирањето на градините со двегодишни цветни трајници. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на свежи материјали; - организирање на посета на паркови. 	<ul style="list-style-type: none"> - Земјоделска техника - Практична настава

4.2. Наставни методи и активности на учење

Програмските содржини по предметот *Ѓодиѓање и одржување на ѓаркови - изборна настиава* имаат теоретско - стручен карактер, а имаат и апликативно, односно практично значење. Поради тоа содржините треба да се реализираат и преку практични вежби. Заради тоа во наставниот процес е потребна примена на разновидни наставни методи. Така, покрај фронталните предавања потребна е работа со учениците во групи, парови и индивидуално. Освен тоа постојат можности за примена на разновидни наставни методи, односно постапки: покажување, фацитилитација, објаснување, опишување, предавање, дискусија, практична работа на учениците, водење ученички дневник и сл.

Преку успешната примена на наставните форми и методи треба да се обезбеди оптимално можно активно учество на учениците, поточно тие да: соработуваат, комуницираат, критички да размислуваат, решаваат проблеми, истражуваат, вежбаат, стекнатите знаења да ги применуваат во праксата, да ги следат и читаат новите достигнувања во светот, да изработуваат домашни и проектни задачи и самостојно се образуваат.

Во наставниот процес наставникот ја планира, организира и реализира својата воспитно - образовна работа, а потоа преку усни излагања, објаснувања, демонстрирања, поставување на прашања проверувања и оценувања на постигањата на учениците ги остварува целите на овој предмет со што ги поттикнува учениците на конгнитивно, психомоторно и афектно однесување.

4.3. Организација и реализација на наставата

Наставата по предметот *Ѓодиѓање и одржување на ѓаркови - изборна ѓроѓрама* се остварува преку стручно-теоретски предавања кои ќе се реализираат во училници и кабинети. Покрај теоретските предавања треба да се изведуваат и вежби, практични операции и работни задачи во рамките на училишните економии или, пак, соодветни стопанства и институции надвор од училиштето, а потребно е и поврзувањето со локалната заедница. Притоа, потребно е реализирањето на наставата да се остварува и преку блок часови за вежби со учениците во групи, парови или индивидуално.

4.4. Наставни средства и помагала

Во наставниот процес треба да се користат разновидни наставни средства и помагала: слики, цртежи, декоративни енциклопедија, слајдови, филмови, интернет материјали, телевизиски снимки, замјоделска техника, градинарски алат и алат за работа во паркови, хербариуми, свежи материјали, хемиски заштитни средства и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на учебната година. Ќе се изготвува листа на критериуми за соодветни стратегии, за која учениците однапред ќе бидат информирани, па според вложувањето и усвојувањето на знаења учениците соодветно ќе се оценуваат. Оценувањето на учениците се врши согласно законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по овој наставен предмет треба да поседува лични, професионални и педагошки карактеристики, да е психофизички здрав, да е комуникативен и отворен за соработка, да поседува високи етички вредности, да ги применува литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, да стекнал соодветно стручно образование, со и без работно искуство, да ја сака наставничката професија, да е добар организатор, креативен и способен за иновации во наставната технологија и постојано да се самообразува во структурата и во педагошката област.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставната програма *Ѓодиѓање и одржување на ѓаркови - изборна ѓроѓрама* ја реализираат наставници со завршени студии по:

- *земјоделство* (градинарско-цвеќарска или општа насока).

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит, согласно со Законот за средно образование.

Стандард за простор

Соодветно на карактерот на програмските содржини и целите што треба да се постигнат по овој предмет, наставата треба да се реализира во училница, кабинет и лабораторија, во училишната економија и во просториите во нејзините придружни објекти, градини и паркови. Наставниот простор треба да биде опремен соодветно нормативот за наставен простор и опрема за земјоделско-ветеринарната струка.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2007 година

7.2. Состав на работната група

1. Бранко Алексовски, раководител, Центар за стручно образование и обука - Скопје
2. д-р Стефанка Хаџипецова, професор, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје
3. Снежана Давчевска, наставник во СУГС „Браќа Миладиновци” - Скопје
4. Татјана Секулоска, АД „Семенарство” - Скопје
5. Виолета Ангелковска, Сојуз на стопанските комори на Македонија

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2007 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *подоигање и одржување на паркови - изборна програма* ја одобри министерот за образование и наука со решение број **11-4631/7** од **21.06. 2007** година.